

Sygn. akt III USK 123/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania K. K.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W.
o ubezpieczenie społeczne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 16
czerwca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 lipca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 3 lipca 2019 r., sygn. akt III AUa (...) Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację odwołującego się K.K. od wyroku Sądu Okręgowego w (...) z 28 stycznia 2019 r., sygn. akt VIII U (...), którym Sąd pierwszej instancji oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z 3 października 2018 r.

K.K. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z 3 października 2018 r., mocą której organ stwierdził, że odwołujący się podlega, z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od 1 stycznia 2014 r.

Wyrokiem z 28 stycznia 2019 r., sygn. akt VIII U (...) Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołanie i obciążył K. K. kosztami procesu w wysokości 180 zł.

Apelację od tego wyroku wniósł odwołujący się, zarzucając mu naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 12 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako niezasadną, przyjmując ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji jako własne.

Sąd drugiej instancji wskazał, że Sąd Okręgowy właściwie ocenił, w ramach przysługujących mu uprawnień, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że przedmiot postępowania wyznacza treść zaskarżonej decyzji organu rentowego, która w tej sprawie dotyczyła stwierdzenia, że odwołujący się podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, od 1 stycznia 2014 r. Decyzja ta jest konsekwencją wcześniejszego i prawomocnego ustalenia dla K.K. ustawodawstwa polskiego, jako właściwego w zakresie ubezpieczeń społecznych od 1 grudnia 2014 r.

Sąd odwoławczy zauważył, że obecnie rozpoznawana sprawa nie dotyczy ustalenia właściwego ustawodawstwa dla niego, jako osoby wykonującej jednocześnie pracę najemną oraz pozarolniczą działalność gospodarczą w dwóch państwach członkowskich. Taka kwestia została już bowiem ostatecznie przesądzona. W rozpoznawanej sprawie element transgraniczny nie występuje. Sąd Apelacyjny stwierdził, że, na Skutek odwołania wnioskodawcy od decyzji ZUS z 1 grudnia 2014 r., którą potwierdzono, że ustawodawstwem właściwym dla K. K., w zakresie ubezpieczeń społecznych, jest, od 1 stycznia 2014 r., ustawodawstwo polskie, sprawa ta była przedmiotem rozpoznania zarówno przez Sąd Okręgowy, który wyrokiem z 5 października 2015 r. oddalił jego odwołanie, jak i przez Sąd Apelacyjny, który wyrokiem z 8 czerwca 2016 r. oddalił apelację; Sąd Najwyższy postanowieniem z 15 listopada 2017 r. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zatem, skoro w stosunku do K.K., prawomocnie ustalono, jako właściwe od 1 stycznia 2014 r., ustawodawstwo polskie, a niewątpliwie wykonuje on nadal działalność pozarolniczą w Polsce, nie będąc zgłoszony do ubezpieczeń społecznych, jako płatnik składek, w kraju i tych składek nie opłacając od 1 stycznia 2014 r., zasadna jest decyzja strony pozwanej wydana 3 października 2018 r. Odwołujący się, z mocy art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z 13 października 1998 r. o

systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst:Dz.U. 2019.300), podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, a z mocy art. 12 ust. 1 tej ustawy, ubezpieczeniu wypadkowemu. W świetle natomiast art. 46 cyt. ustawy zobowiązany jest z tego tytułu do opłacania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Na koniec Sąd Apelacyjny wskazał, że właściwie stwierdził Sąd pierwszej instancji, iż ewentualne postępowania toczące się na Słowacji nie mają dla rozpoznawanej sprawy prejudycjalnego znaczenia, tym bardziej, że nie ma danych dla stwierdzenia, jakiego dokładnie przedmiotu i osób one dotyczą oraz, czy faktycznie mogłyby mieć wpływ na rozstrzygnięcie tego postępowania.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną odwołujący się w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c.

Strona skarżąca wskazała, że przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnia w świetle zgłoszonych zarzutów kasacyjnych, oczywista zasadność tego środka odwoławczego. Zdaniem pełnomocnika skarżącego, nieprawidłowa była ocena Sądu drugiej instancji, iż przeprowadzone przez organ postępowanie poprzedzające wydanie decyzji z 3 października 2018 r. wskazuje, że od wynagrodzenia wnioskodawcy uzyskiwanego na terenie Słowacji odprowadzane są składki na ubezpieczenie społeczne, i w oparciu o wyżej opisaną decyzję wnioskodawca został zobligowany do odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne od prowadzonej działalności gospodarczej do polskiego systemu. Wskazuję, iż podleganie dwóm systemom prawnym jest niedopuszczalne w myśl dotychczasowego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości, które sformułowało zakaz podwójnego obciążania migrujących pracowników składkami wynikającymi z systemów zabezpieczenia społecznego różnych państw (por. orzeczenie z 15 lutego 2000 r., C-34/98 Komisja vs. Francja).

Sąd drugiej instancji w istocie oparł się wyłącznie na tym, iż postępowanie w zakresie ustalenia właściwego ustawodawstwa w związku ze zbiegiem tytułów do ubezpieczenia społecznego kilku państw członkowskich zostało zakończone, mimo

iż zarówno organ rentowy jak i Sąd nie podjęły żadnych czynności o zweryfikowanie stanu sprawy skarżącego przed słowackimi organami właściwymi w zakresie ubezpieczeń społecznych. Brak jakichkolwiek dowodów świadczących, iż organ rentowy przeprowadził postępowania wyjaśniającego z instytucją słowacką, w zakresie ustalenia statusu ubezpieczonego na Słowacji wobec nieprzerwanego świadczenia pracy na rzecz słowackiego pracodawcy, świadczy o wadliwości postępowania organów rentowych, co uzasadniało uchylenie zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy nie wnosił odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującego się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r.,

I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepublikowane; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepublikowane). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawiono żadnej argumentacji, która mogłaby przemawiać za przyjęciem, że skarga kasacyjna jest w niniejszej sprawie oczywiście uzasadniona. Argumentacja strony skarżącej koncentruje się wyłącznie na kwestii transgranicznego zbiegu tytułów do ubezpieczenia. Jednak to zagadnienie nie było przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu, zostało ono bowiem prawomocnie rozstrzygnięte w odrębnym postępowaniu, a zatem skarżący nie może w niniejszej sprawie podważać prawomocnych rozstrzygnięć wydanych w odrębnej sprawie dla swojej korzyści.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.